Rok VI. Nr 264

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:
Na „Dziennik Pomorski“ wraz z dodatkami „Rolnik“, „Anioł Stróż“, „Ognisko Domowe“ i „Dodatkiem niedzielnym“. — W ekspedycji miesięcznie 2.20 zł — z odnoszeniem 2.30 zł — w agencjach po za Chojnicami 2.30 zł — z odnoszeniem 2.45 zł — przez pocztę 2.54 zł — w ekspedycji kwartalnie 6,60 zł., przez pocztę już z odnoszeniem 7,62 zł — W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strejków itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.
Pocztowe konto czekowe 201 032
Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice.
Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.
Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski“. Skryt. poczt. 33

Chojnice, wtorek 16 listopada 1926 r.

Otwarcie i pierwsze posiedzenie sejmu.

Skąpy udział posłów na zamku. Minister Czechowicz o budżecie. Nowy zatarg. Niebywała zgodność partji sejmowych. Niemiec kandydatem na króla polskiego. Sprawa Garibaldiego. Powstanie na Jawie.

Otwarcie sesji-sejmowej na zamku odbyło się w sobotę szybko i bez zajść. Otwarcia dokonał p. prezydent Mościcki krótkiem przemówieniem. Udział posłów był bardzo nieliczny. Nie brali zgoła udziału socjaliści i mniejszości słowiańskie.

O godz. 5³/₄ odbyło się I posiedzenie sejmu, na którem minister Czechowicz wygłosił oświadczenie rządu w sprawie gospodarczej i finansowej. Projekt budżetu wykazuje 1899 miljonów zł. w stosunku do 1819 miljonów zł. w r. 1926 Nadwyżkę tę w wydatkach spodziewa się Czechowicz wydobić dochodami z monopolów.

Między sejmem a rządem powstał nowy zatarg. Mianowicie sejm jest obowiązany zakończyć obrady nad budżetem w przeciągu 5 miesięcy. Tymczasem projekt budżetu nosi datę 28 paźdz. (tj. wtedy kiedy miał być sejm otwarty, zanim powstał spór o ceremonjał otwarcia.) Ponieważ zaś sejm istotnie został otwarty 13 list., więc sejm utracił dwa tygodnie, których na swoje konto przyjąć nie chce.

Cały sejm zgodnie przeciw rządowi. Do laski marszałkowskiej wpłynął wniosek klubów P. P. S, Z. L. N., Ch. D, P. S. L., Ch. D, NPR. „Wyzwolenie“ Zw. Chłopckiego, Koła Żydowskiego, Koła Niemieckiego, Ukraińców, Kat. Lud, Białorusinów, Ukr. włośc. i chł. rad. (okoniowców), a więc wszystkich klubów, z wyjątkiem komunistów i partji pracy (6 posłów) w sprawie uchylenia rozporządzenia prasowego i uchwalenia nowej ustawy tej treści.

1. Rozporządzenie Prezydenta Rzczypospolitej z 4. 11. uchyla się.

2. Wykonanie ustawy poleca się prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom.

3 Ustawa wchodzi w życie dnia 1 grudnia.

Marszałek Sejmu, odsyłając do komisji prawniczej powyższy wniosek, zaznaczył, że z zewnątrz Sejmu (a więc rząd), podniesiono wątpliwości formalne co do tego wniosku. Będą one rozstrzygnięte na posiedzeniu komisji prawniczej.

Podczas posiedzenia Sejmu przybył do marszałka Rataja premjer Piłsudski i odbył z nim 15 minutową konferencję.

Pan Moraczewski złożył mandat. W odpowiedzi na żądanie prezydjum PPS. wystosował minister Moraczewski do władz partyjnych pismo, w którem rezygnuje ze wszystkich mandatów z ramienia partji, a więc mandatów: poselskiego, członka rady naczelnej PPS, członka CKW. i ze stanowiska w organizacjach zawodowych. W Lwowie odbędzie się konferencja partyjna, która wyznaczy następcę jego jako posła.

Kandydat na króla polskiego. „Unja“ donosi, że w Cieszynie spotkał się pewien wybitny monarchista ze znanym czeskim politykiem. Postanowiono obustronnie dążyć do unji polsko czeskiej, opartej o ustrój monarchiczny.

Miano również uzgodnić stanowisko w sprawie powołania kandydata na tron Polski i Czech, w osobie k. Cyryla Koburskiego, brata króla Borysa bułgarskiego oczywiście Niemca.

Zaczęło się. We Lwowie został skonfiskowany na podstawie nowej ustawy prasowej „Wywiad Codzienny“ za artykuł adw. dr. Pierackiego (obrońcy gen. Malczewskiego).

Mec. Pieracki napisał artykuł o wolności słowa i prasy... (widać że ten temat niebezpieczny.) W dalszym ciągu ponieśli protest przeciw dekretowi dziennikarze krakowscy, poznańscy i śląscy.

Walka z kościołem na Litwie. W antykościelnym kursie polityki kowieńskiej nastąpiło pewne odprężenie. Wczoraj Rada Ministrów postanowiła przywrócić dotacje dla katolickiego duchowieństwa parafjalnego, a mianowicie dla proboszczy i wikarjuszów, natomiast odmówiono wypłacania dotacji biskupom niedawno mianowanym przez Watykan.

— Rada ministrów przyjęła poprawkę do ustawy dającą możność uchylenia każdego małżeństwa w trybie sądowym.

— —

Garibaldiego i przywódca powstańców katalońskich Marję po przeciwstawianiu sobie przyaresztowano. Wydobyte w mieszkaniu Garibaldiego depeszę całej sprawie podobno nadadzą jeszcze więcej tła sensacyjnego.

— —

Na Jawie wybuchło powstanie komunistyczne. Przyszło do krwawych starć, komuniści zostali jednakże pokonani.

Drobne wiadomości z Polski i ze świata.

Nadużycia w monopolu spirytusowym. W związku z ogłoszeniem w prasie wiadomości o rzekomych nadużyciach przy dostawie skrzyń i laku dla dyrekcji monopolu spirytusowego, zostały przeprowadzone z ramienia Ministerstwa Skarbu szczegółowe dochodzenia, które nie wykazały żadnych śladów nadużyć w państwowym monopolu spirytusowym, o ile chodzi o dostawę skrzyń zauważono natomiast, że przy dostawie laku odbiorcy nie zawsze stosowali się z całą ścisłością do warunków, zastrzeżonych w odnośnych umowach co do dostawy laku. W wyniku powyższych dochodzeń Ministerstwo Skarbu zarządza jednocześnie zmianę na stanowisku naczelnika wydziału gospodarczego w dyrekcji Polskiego Monopolu Spirytusowego.

Ślub belgijskiej pary książęcej 10 bm. rano odbył się w Brukseli ślub kościelny księcia Leopolda i księżniczki szwedzkiej Astrydy. Zebranie przed kościołem olbrzymie tłumy witały entuzjastycznie młodą parę, rodzinę królewską oraz książąt państw zagranicznych.

W Vintimilji aresztowano Włocha nazwiskiem Cauvin, który wtargnął do konsulatu francuskiego.

Z Włoch. P. Gibson, która dokonała w dniu 6 kwietnia zamachu na Mussoliniego po dłuższych badaniach przez psychjatrów została ostatecznie uznaną za umysłowo chorą.

Podoficerowie rezerwy do szeregu!

Ojczyzna nasza przeżywa czasy groźne dla swej Niepodległości. W chwili, kiedy inne narody skupiają swe siły i gotują się do obrony lub też zaczepki, nasz Naród jest rozbity na dwa obozy. Położenie dla nas jest tem groźniejsze, że sąsiad zachodni wali coraz to silniej w bramy Polski, coraz to głośniej krzyczy, że nie zrzeka się rzekomo niemieckich ziem, które musiał zwrócić Polsce.

Mimo groźnego niebezpieczeństwa zewnętrznego państwo nasze jest targane wichrami partyjnemi, zatrute jadem nienawiści, kłótni i niezgody. Na tem naszem rozbiciu zyskują tylko żydzi razem z komunistami. Wykazały to jaskrawo przerażające wyniki ostatnich wyborów do kas chorych w Warszawie.

Koledzy! Ojczyzna woła! Brońmy honoru Matki Polski przed zdradzieckiemi zakusami żydostwa, bolszewizmu i masonerji. Kto bowiem jest powołany do obrony Narodu jak nie żołnierz, a wpierwszym rzędzie prócz oficera podoficer, ten kręgosłup armji rezerwowej

Koledzy! Stwórzmy opokę, o którą rozbiją się złowrogie i wściekłe siły antypaństwowe i przeciwne Narodowi. O to teraz chodzi. Nie znaczy to, byśmy chcieli wojny, przeciwnie — chcemy zgody i spokojnej pracy, nie chcemy rozbicia, ale skupienia wszystkich zdrowych sił w obronie Narodu.

Chwila jest przełomowa. Albo zginiemy, albo wybawimy się o własnych siłach. Kto z podoficerów rezerwy nie należy jako czynny członek do przysposobienia wojskowego, a zwłaszcza do Związku Podoficerów Rezerwy, ściągnie na siebie zarzut tchórzostwa, a przynajmniej opieszałości, co jedno i drugie nie jest godne prawego żołnierza.

Dlatego Koledzy wstąpcie wszyscy do szeregów Związku Podoficerów Rezerwy. Wszelkich wskazówek udzielają Przedstawiciele Okręgowi w Grudziądzu i Starogardzie oraz niżej podpisany.

Przedstawiciel Związku Podoficerów Rezerwy Ziem Zachodnich Rzeczyposp.
na Województwo Pomorskie (—) Felski.

O sprawiedliwy wymiar podatku.

W dniu 5 bm. odbyła się w Pomorskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej konferencja reprezentantów sfer przemysłowo handlowych obwodu Izby w sprawie postępowania władz skarbowych przy wymiarach podatków przemysłowego i dochodowego.

Konferencję powyższą zwołała Izba Przemysłowo Handlowa na skutek licznych protestów płatników rzeczonych podatków, w szczególności na skutek interwencji Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu.

Zebranie, na które licznie zjawili się interesowani z całego obwodu Izby, zagaił Przewodniczący, Prezes Pom Izby Przem. Handl. p. Janusz Czarliński.

Przewodniczący sądzi, że dyskusja na konferencji wyjaśni odnośne niedomagania, co przyczyni się do uspokojenia szerokich warstw tutejszego przemysłu i handlu, z drugiej zaś strony ujawni Pomorskiej Izbie Skarbowej charakter zarzutów podniesionych przeciw władzom wymiarowym, rzeczowe oświetlenie tych stosunków pociągnie za sobą niezawodnie pewne zarządzenia Pomorskiej Izby Skarbowej w kierunku usprawnienia działalności Urzędów Skarbowych, co leży zarówno w interesie Skarbu Państwa, jak i rozwoju życia gospodarczego na Pomorzu.

W następnej dyskusji, którą zapoczątkował referat p. dr. T. Rzepeckiego, i której przysłuchali się reprezentant Pom. Izby Skarbowej radca skarbowy Syrek oraz reprezentant gminy miasta Grudziądza senator Szychowski.

Rezultatem konferencji była uchwała zebranych, aby Izba Przemysłowo Handlowa wystosowała do władz skarbowych memorjał, któryby zawierał następujące postulaty.

Pomorska Izba Przemysłowo Handlowa w Grudziądzu prosi:

1) O zwrócenie uwagi podległych urzędów skarbowych aby przy wymiarach podatków przemysłowego i dochodowego, oraz przy reklamacjach podatników i żądaniach urzędowych wyjaśnień odnoszono się do interesowanych z większem jak dotychczas zaufaniem, aby traktowano przedłożone przez podatników deklaracje, księgi handlowe i inne dowody zasadnicze jako dokumenta wiarogodne, a tylko w wypadkach uzasadnionych podejrzeń przeprowadzano w tym względzie rzeczowe dochodzenia, na których podstawie dopiero uskutecznione być mogą wymiary podatkowe. W razie przyjęcia przez Urząd Skarbowy wyższych podstaw wymiarowych, jak by wypadało z deklaracji podatników, wzgl. z przedłożonych dowodów obrotu handlowego, należy podatnikowi na jego żądanie dane orzeczenie poprzeć rzeczowymi motywami.

2) O spowodowanie, by w roku 1927, odwołania przeciwko wymiarom podatku przemysłowego i dochodowego za rok 1926, były bezwarunkowo załatwione w przeciągu 6 wzgl. 9 miesięcy od dnia odwołania a to w myśl wyraźnego przepisu ustępu ostatniego art. 89 ustawy o podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r i ustawy o podatku dochodowym.

3) Aby przypomniała Naczelnikom Urzędów Skarbowych, jako przewodniczącym Komisji Szacunkowych jakimi względami winny się kierować organy wymiarowe przy stosowaniu norm przeciętnej dochodowości, oraz przy cenie ksiąg handlowych i zapisków buchalteryjnych, jako dowodów uzasadniających zeznanie płatnika podatku dochodowego, a to w myśl orzeczenia najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 7 maja 1926. L rej. 1758/24

4) Aby poleciła Urzędom Skarbowym jak najszybsze przedwstępne badania odwołań od wymiaru podatku dochodowego na rok 1926, oraz aby urzędy ograniczały przymusowy pobór do kwot, prowizorycznie w ten sposób skorygowanych w myśl zarządzeń, zawartych w okólnikach Ministerstwa Skarba z dnia 29. września 1925 L. D P O. 5675/I — oraz z dnia 4. maja 1926 L. D. P. O. 6218/III — a dotyczących takiegoż badania odwołań od wymiaru podatku obrotowego i dochodowego.

5) Aby buchalterów Izby Skarbowej wzgl. Urzędów Skarbowych oraz kontrolerów lub pełniących ich funkcje poddawano egzaminowi z fachowych wiadomości buchalteryjnych wobec Pomorskiej Izby Przemysłowo Handlowej w Toruniu, a to w tym celu, aby uniknąć zatrudniania jako rewizorów ksiąg handlowych urzędników, nie posiadających dostatecznych kwalifikacji w zakresie księgowości.

W końcu zebrani wyrazili życzenie, aby zwrócić uwagę Pomorskiej Izby Skarbowej na wiadomości, kolportowane w sferach podatników, jakoby urzędnicy podatkowi, przydzieleni do działów podatku przemysłowego i dochodowego, zajmowali się prywatnie, bądź to sami, bądź to w drodze pośredniej przez swych krewnych prowadzeniem ksiąg handlowych dla płatników rzeczonych podatków.

O ileby zatem tego rodzaju fakta miały miejsce, to Izba Przemysłowo Handl. w interesie objektywizmu, jaki przy wymiarach podatkowych powinien mieć miejsce, wyraża prośbę wobec Pomorskiej Izby Skarbowej, by tego rodzaju wypadki w jak najkrótszym czasie zlikwidowała.

Pomorska Izba Przemysłowo Handlowa
w Grudziądzu.

Dodatkowy kontyngent na przywoz pomarańcz.

Niniejszym podajemy do wiadomości zainteresowanych, że został wyznaczony dodatkowo specjalny kontyngent na przywóz z Palestyny i Grecji pomarańcz i mandarynek.

Wnioski zaopatrzone w faktury oraz opłaty stemplową i administracyjną należy składać w tut. Izbie P. H. najdalej do dnia 18 listopada br.

Zwracamy przytem uwagę, że wnioski złożone po tym terminie, żadną miarą nie będą mogły być uwzględnione.

Pomorska Izby Przemysłowo-Handlowa
w Grudziądzu.

Zwyżki żyta nie zahamowano

Dotychczas nie udało się zahamować zwyżki cen żyta. W dalszym ciągu sprzedawano żyto po 41 zł. za kwintal franco Warszawa.

Podniesienie ceny tej jeszcze o 10 proc. czyli o wysokość kosztów przewozu od stacji granicznej, lub też obniżenie ceny żyta zagranicznego w tych samych granicach, zdecydować może o imporcie żyta nawet do b. Kongresówki. Cena bowiem żyta loco Warszawa równa się już cenie zagranicznego loco granica.

Licytacja za podatki będzie zapowiadana 14 dni naprzód.

Jak nam donoszą z Warszawy, minister skarbu ma wydać w najbliższych dniach okolnik do urzędów skarbowych na całym obszarze państwa, w którym poleca zawiadomić płatnikom o terminie licytacji na 14 dni przed oznaczoną datą, a nie jak dotychczas było praktykowane, na 3 dni.

Giełda zbożowa.

13 listopada 1926 r.

Żyto	100 kg.	38,50--39,50 zł
Pszenica	" "	48,00—51,00 zł
Mąka żytnia 70 proc.	" "	54,50—56,25 zł
" " 65 "	" "	56,00—57,75 zł.
" pszenna 65 proc.	" "	72,00—76,00 zł.
Jęczmień		28,00—31,00 zł.
Jęczmień browar.	" "	37,50—38,00 zł.
Owies	" "	31,50—34,00 zł
Ospa żyt.	" "	27,50—28,50 zł.
Ospa pszenna	" "	27,00 —28,50 zł.
Groch Wiktorja		85,00—95,00 zł.
Słoma żytna luźna	ctr.	1,75— 2,00 zł.
Słoma żytna prasowana	"	2,70— 2,95 zł.
Siano luźne	"	8,00— 9,00 zł.
Siano prasowane	"	10,00—11,00 zł.
Ziemiaki jadalne	"	8,00—8,20 zł.
" fabryczne	"	6,50—6,60 zł.

Usposobienie: spokojne.

Poznańska targowica miejska.
Urzęd. not. cen Komisji Targowej
z dnia 13. 11. 26.

1. Stadniki: gatunek I. 136—140 zł, II. 120—124 zł, III. 118—120 zł, IV. 98—110 zł.
2. Owce: gatunek I. 118—120 zł, II. 106—110 zł, III. 80—90 zł.
3. Cielęta: gatunek I. 190—196 zł, II. 175—180 zł, III. 160—166 zł, IV. 146—150 zł.
4. Swinie: gatunek I. 236—240 zł, II. 226—230 zł. III. 222—224 zł, IV. 216—218 zł, V. 206—212 zł. Maciory 180--220 zł.
5. Jałówki i krowy: I. 155—156, II. 132—136, III. 120—122, IV. 110—115, V. 70—80 zł.

Rozmaitości.

Dziennikarstwo dostanie swego świętego. Do „New Jorku Heralda" donoszą z Rzymu, że dzienikarstwo będzie miało najprawdopodobniej pierwszego swego świętego, uznanego przez Kościół katolicki. Krążą pogłoski, że dziennikarz florencki, Josue Borsi, który był korespondentem dwu dzienników włoskich umarł w czasie wojny, zostanie przedstawiony do beatyfikacji.

Ojcem chrzestnym Borsiego był wielki poeta włoski Carducci, od którego otrzymał imię Josue. Był on wielbicielem klasycznych pogan, a dopiero potem przeszedł na katolicyzm.

W czerwcu 1916 ruszył jako ochotnik na wojnę i zginął na polu bitwy.

Proces przedwstępny pociągnie się zapewne bardzo długo, zanim Borsi zostanie uznany świętym.

Ślub w Watykanie w Rzymie. W sobotę odbył się w Watykanie ślub siostrzenicy papieża Marji Ludwiki Ratti, która wyszła za margrabiego Persechetti, sekretarza legacyjnego poselstwa papieskiego w Nikaragua. Sam papież odprawił ceremonję ślubną w jednej z kaplic watykańskich poczem wziął udział w uroczystym obiedzie urządzonym w salonach konsystorza papieskiego.

Fakt ten ma swe znaczenie, ponieważ według dotychczasowej tradycji papieżowi nie wolno było brać udziału w uroczystościach ślubnych swych krewnych. Papież podarował swej siostrzenicy bibljoteczkę 100 tomową.

Tajemnicza „pani baronowa" grasuje po Warszawie i zaprasza urodziwych dziewcząt do „haremu". Dama w kreciem futrze, która często prześladywała w kawiarni „Gastronomja" i upatrywała sobie urodziwe dziewczęta by je potem na ulicy zaczepiać.

Dziś znów na nowo „wystąpiła". Wczoraj gdy panna Helena Wil—ska, szła z obiadu do biura — podeszła do niej jakaś w dama futrze i dość śmiało ujęła ją pod ramię.

Panna W. spojrzała zdumiona na nieznajomą, ta jednak przedstawiła się jej, jako „baronowa" i oświadczyła.

— Pani mi się niezmiernie podoba. Jest pani tak ładna. Radabym Panią zaprosić do siebie.

Mam na Mokotowskiej pięknie urządzone mieszkanko coś w rodzaju tureckiego „haremu". Spróbuje pani, jak smakują moje nargile.

Panna W. nie chcąc wywoływać zbiegowiska nie reagowała na natręctwo „baronowej" i ta doszła z nią aż do Krakowskiego Przedmieścia, gdzie wreszcie panna W. zdołała wyrwać się z niemiłego towarzystwa.

Bezwątpienia — mniemana „baronowa" jest agentką handlarzy żywym towarem, wskazuje na to fakt, że wybiera tylko dziewczęta ładne.

Jej rysopis, wysoka, smukła, silna brunetka, ubrana zawsze bardzo elegancko, bywa w najbardziej ożywionych kawiarniach na Nowym Swiecie i zawsze sama.

Żywcem zamurowana.
Powieść Górnośląska.

8)

Pomimo, iż wszyscy podróżni się zebrali, Szyndera nigdzie nie było widać i nikt nie wiedział, gdzie błądzi. Nad ranem od nowa się wzięto do śledzenia, nie znalaziszy jednak najmniejszego śladu, smutni wrócili do domu.

* * *

Opuśćmy jednak na chwilę zasmuconych a szukajmy naszej Maryni, którą wierzchowiec lotem błyskawicy unosił coraz dalej w głębie lasu. Gałęzie pokrwawiły twarz, ręce i nogi nieszczęśliwej dziewczyny, poszarpały jej odzież, siły ją opuszczały i już myślała spuścić się z konia na ziemię, gdy wtem na większy przestrach usłyszała wyjącego wilka, a za kilka minut całe stado, jemu wtórujące. Mocniej przeto uchwyciła się grzywy, wiedząc, że jedynie szybkość siwka z grożącego nieszczęścia ją może wybawić. Nowa też nadzieja zawitała do serca jej, gdy las skończył, a siwek na otwarte pole wyskoczył. Zatrzymawszy się na chwilkę, zdawał się rozważać, co począć, z czego Marynia korzystając, mocniej uchwyciła wędzidła a głaskając konia zadyszanego, przemawiała do niego, aby go uspokoić. Zdało się nawet, że koń rzeczywiście się opamiętał, lecz nagle stawiając uszy, zatrząsł się jak osika, i parskając oglądał się poza siebie. Mimowolnie spojrzała i Marynia w tę samą stronę, przyczem ujrzała niedaleko od siebie czarne postacie, prosto do niej się zbliżające, w których znowu poznała wilki. Wtem w okamgnieniu skoczył rumak naprzód i jak wiatr uniósł Marynię prosto ku otwartemu polu. Wilki zawyły okropnie, a po odgłosie ich poznała uboga sierota, że się drapieżniki rozbiegły i z lewej i z prawej strony zabiegają koniowi, który zwolna ustawał i coraz częściej potykał się po gruzach.

Marynia widząc, w jakiem się znajduje niebezpieczeństwie, jęła błagać Najświętszą Panienkę o pomoc; wtem zabłysło dwoje ócz obok niej, a ogromny wilk natężał wszystkie siły, aby koniowi zastąpić drogę.

Siwek wystraszony skoczył na bok, lecz potknąwszy się, upadł na ziemię i wysadził dziewczynkę z siodła, która widziała jeszcze, jak dwa wilki przyskoczyły do konia, a potem mniemając, że przepada w ziemię.. zemdlała...

* * *

Na zamku zabrzeskim panuje żałoba, smutek, a pan Zabrzeski zamknąwszy się w swej komnacie, nikogo nie puszcza do siebie. Służba zwykle wesoła, chodzi ponura i milcząco wypełniając swe powinności. Stary Wach już po trzydziesty raz opowiada smutne zdarzenie z puszczy szwięcimskiej a lud za każdem opowiadaniem rozpoczyna nowe narzekania i płacze o dobroduszną panienkę, pożartą od drapieżnych wilków.

— Drogi mój aniołku — narzekała stara Magdalena — o, czemużeś nie umarła, będąc jeszcze małem dziecięciem! Wychowałam cię starannie, strzegłam jak źrenicy w oku, wywiązując się obowiązku, który nieboszczka matka twa na mnie włożyła; kwitłaś jak róża, a teraz tak okropną śmiercią zeszłaś z tego świata! — O, żebym chociaż jedną z twych kostecze ujrzała, abym się nad nią wypłakać i obok nieboszczki matki pogrzebać mogła.

W ten i podobny sposób biadała stara Magdalena, w czem jej wtórowali prawie wszyscy poddani Zabrzeskiego.

— Ciężko Pan Bóg doświadczył naszego kochanego dziedzica — odezwał się Wach. — Już od dwóch dni Jegomość nic nie wziął do ust i nikogo, nawet Jaśnie pani, nie chce widzieć; z rozpaczy włosy sobie targa, nieustannie myśląc tylko o swej ukochanej córce.

— Już wam raz powiedziałam — odparła Magdalena — iż to tylko nasza pani jest przyczyną całego nieszczęścia, lecz pomszczę się i zaraz pójdę do pana, aby mu oczy otworzyć i oznajmić, jak to pani z Szynderem namawiając się, życzyła sobie śmierci niewinnej Maryni, aby móc cały majątek dla siebie zagarnąć.

Rzekłszy to, powstała stroskana kobiecina i prosto byłaby poszła do pana, gdyby jej nie był Wach zatrzymał, tłomacząc, że przez to Jaśnie panu nie pomoże, tylko ból jeszcze powiększy. Ponieważ zaś wyjawieniem swem nieszczęśliwej panienki i tak nie zdoła wskrzesić, przeto lepiej będzie, że Jegomość o niecnych zamiarach swej godnej małżonki i Szyndera wogóle się nie dowie.

Ledwie słów tych dokończył, usłyszano turkot wozu, a wkrótce ujrzano czcigodnego proboszcza gliwickiego, który właśnie zajechał przed pałac. Wszystko jak na komendę pobiegło przywitać swego duszpasterza, gdy wtem w przedsionku ukazała się smutna postać dziedzica.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

KRONIKA.

CHOJNICE, dnia 15 listopada 1926 r.

Dziś: Leopold; w, Gertruda, p Albert W., b. w.
15. 11. 26. Słońca wschód 7.23 zachód 16.6
Księżyca wschód 14.53 zachód 1.6

— **Bibljoteka tow, Czytelni Ludowych.** przy ul. gimnazjalnej (hotel p. Kaletty) otwarta codziennie od godz. 6—7 po poł. w niedzielę i święta od godz. 12—1 w południe.

— **Z kroniki policyjnej**. Za nielegalne przekroczenie granicy przytrzymano niejaklego Hoffmanna i Denata, których odstawiono do tut. komisarjatu, gdzie spisano protokół.

— **Uroczysta akademja** Sodalicji Marjańskiej ku czci św. Stanisława Kostki ściągnęła ub. piątku szeregi publiczności. W pięknie przystrojonej auli tut. gimnazjum, gdzie ustawiono ołtarzyk nad którym widniał wizerunek św. Stanisława Kostki, rozpoczęto zapowiedzianym programem akademję.

Mowę powitalną wygłosił ks. dr. Kirstein poczem nastąpiły śpiewy, dekl. wierszy i przedstawienie sztuki „Noc błogosławiona" wykonane przez uczniów tut. gimnazjum.

Doniosłą mowę wygłosił prefekt Sodalicji p. Strada Orkiestra pod batutą p. prof. Wagnera wykonała kilka utworów. Akademja przeciągnęła się aż do godz. 11 w nocy, poczem tłumnie zebrani uczciwszy temsamem pamięć Patrona Młodzieży św. Stanisława Kostki zadowoleni doniosłym przebiegiem akademji, udali się do domów.

— **W zdrowym ciele zdrowy duch!** Przy wypełnionej sali p, Engla odbyły się w sobotę wieczorem zapowiedziane popisy Tow. Gimn. „Sokół" Program m. i. przewidywal zapasy, boks angielski i przedstawienie teatralne Bardzo zainteresowały publiczność sprawne popisy gimnastyczne, wykonane przez dziarskich sokołów naszych. Zapasy i walki bokserskie zostały nierostrzygniete. Przy końcu odegrano 2-aktówkę „O człowieku, który redagował Gazetę Rolniczą". Odegranie sztuki tej nie ukończono z powodu wypadku, bowiem jednemu z amatorów przez nieostrożność przecięto rękę tuż przy tętnicy, co spowodować mogło daleko idące następstwa. Pomocy lekarskiej udzielił obecny p. dr. Fiełowski. Po wypadku tym przedstawienie przerwano, poczem nastąpiła zabawa taneczna na której bawiono się ochoczo do później nocy.

— **Z Urzędu Stanu Cywilnego.** Urodzenia: Zywicki Wiktor sierżant zawodowy I Baonu Strzelców córka, Szczepański Piotr robotnik córka, Zdrojewski Feliks placmistrz córka, Ortmann Marcin pomocniczy palacz parowozu syn, Toporek Jan robotnik córka, Napierała Walenty strażnk celny syn. Cierniak Edmund podsekretarz sądowy, córka. Wars'ński Wojciech kupiec córka. Sprada Jozef ustawiarz kolej syn, Sarnówski Bronisław kapitan I Baonu Strzel. syn. Kopischke Roman kolej. konduktor pomoc. syn. Kukliński Aleksander maszynista kolej. córka. Wicikowski Bronisław konduktor pociągu córka. Moldenhauer Paweł robotnik córka. Zaremba Lucjan dozórca Zakł. Propawcz. córka. Warsiński Franciszek kolej konduktor pom. syn. Dziemiński Anteni kopral zawód. IV Baonu Korp. Och. Pogr. córka. Grzywacz Damazy kupiec syn. Daszkowski Bolesław kupiec córka. Kasior Jan elektromistrz córka. Litwin Jan robotnik córka. Fryca Stanisław robotnik kolej. syn. Theil Bernard starszy zwrotniczy syn. Babiński Jan odprawiacz pociągu syn. Lorbiecki Michał asystent kolej. syn. Zieliński Jan robotnik syn. Czapiewski Leonard st. asystent kolej. córka. Tylicki Bronisław zwrotniczy I klasy córka. 2 nieślubne urodzenia.

Zmarli: wdowa Augusta Schulz urodzona Lözer 72 lat. Marja Bleske 69 lat. Kupiec Szymon Lipowski 66 lat. Alfons Konieczny 9 miesincy, syn robotnika kolej. Franciszka K. domowa Marja Boltze 60 lat z Czerska. Franciszka Kontek 17 lat. Irmgard Zdrojewska 13 dni córka placmistrza Feliksa Z, woźny sądowy Michał Błaszkowski 31 lat, robotnik Gustaw Reimann 64 lat, Stefanja Galikowska 2 tygodni córka robotnika Jana G. z Rytla, kowal Józef Plochorski 42 lat z Kruszki, wdowa Marjanna Kutowska urodz. Sinicka 54 lat z Gostoczyna, Rozalja Palubicka urodz. Obuch 51 lat z Chojnat, Franciszka Orczykowska $2^{1}/_{2}$ r. córka kolej. Władysława O., urzęd. kolejowy Leon Kupczyk 31 lat, robotnik Franciszek Kucharski 35 lat z Ogorzelin.

Sluby: szewc Franciszek Fryca z Teresą Glaser z Chojnic, plutonowy zawód. I. Baonu Strzel. Jan Stroinski z asystentką Urzędu Katast. Anną Bębenek z Chojnic, robotnik Jakób Gawin z Heleną Pieplorką z Chojnic, palacz Paweł Stuwe z Anną Siewert z Chojnic, strażnik celny Wacław Zyber z Kobylej Górzy z sprzedawaczką Józefiną Żurawską z Chojnic.

— **Policja w święto wskrzeszenia Polski.** Dziesiątą rocznicę wskrzeszenia Polski w dniu 11. XI. br. obchodziła miejscowa Policja uroczyście.

O godz. 7 i pół rano komendant Pow Pol. Państw. p. komisarz Trawicki wygłosił funkcjonarjuszom policji wykład o znaczeniu tego dnia, poczem wszyscy funkcjonarjusze policji wysłuchali Mszy św odprawionej w farze.

W odbytej następnie defiladzie widzieliśmy sprawny przemarsz plutonu honorowego policji.

W podobny sposób obchodzili dzień ten wszystkie inne posterunki P. P. w powiecie.

— **Wykaz najważniejszych wygranych** Ogólno-krajowej Akademickiej Loterji Fantowej w Toruniu V Tydzień Akademika. Nr. losu: 1) 4237 kompletna sypialnia, 2) 5631 maszyna do szycia, 3) 1039 jeden serwis na 24 osoby, 4) 1280 jeden serwis na 12 osób, 5) 1464 jeden serwis na 6 osób, 6) 5554 kompletna umywalnia, 7) 951 jedno biurko, 8) 2812 kompletne skrzypce, 9) 2993 jeden kilim, 10) 3904 jedna dubeltówka, 11) 6352 jeden rower, 12) 7635 komplet mebli kuchennych, 13) 6458 jeden piec, 14) 9517 jeden wózek dziecięcy, 15) 9780 taca, 13 szklanek z podstawką, 16) 4548 aparat do zaprawy.

Jak również fonograf, leżanki, lampy, instrumenta muzyczne itd. oraz inne w wartości od 2—10 złotych.

Każdy, kto wyciągnął wygrywający los (tj. zaopatrzony w numer oraz nadruk w Toruniu) winien oddać najpóźniej do dnia 20 listopada br. na ręce sekretarza Komitetu Miejscowego p. Rybakowa (Ratusz pokój ur. 6) wpisując się równocześnie na odpowiednią listę. Kto się w tym czasie nie zgłosi po odbiór fantu, ten traci do niego wszelkie prawa, a fant odnośny przechodzi na własność Pomorskiego Komitetu P. P. M. Ak. w Toruniu.

— **Dodatkowe zebranie kontrolne** dla szeregowych rezerwy (kat: A) pospolitego ruszenia z bronią (kat. C) roczników 1898, 1894, 1893, 1892 i 1891, zamieszkałych na terenie powiatu chojnickiego odbędzie się dnia 6 grudnia 1926 r. godz. 9 w lokalu Powiatowej Komendy Uzupełnień w Starogardzie,

Powołani do zebrania kontrolnego mają się stawić punktualnie w dniu i lokalu wyżej podanym, gdyż ci, którzy się nie stawią, będą przymusowo doprowadzeni oraz pociągnięci do odpowiedzialności w myśl wojskowych przepisów karnych (dyscyplinarnych).

— **Kwesta na rzecz Związku Inwalidów Wojennych**. Pismem z dnia 23 X. br. zezwolił Pan Wojewoda Pomorski Zarządowi Wojewódzkiemu Związku Inwalidów Wojennych R. P. w Toruniu na urządzenie kwesty publicznej (domowej i ulicznej) na obszarze Województwa Pomorskiego w czasie od 1. grudnia b. r. do 20. grudnia 1926 r. na rzecz inwalidów wojennych, wdów i sierot po poległych.

Pan Starosta chojnicki w „Oręd. Urzęd." wzywa podległe władze do popierania powyższej kwesty.

— **Policja łowiecka na terenie powiatu chojnickiiego.** Pan Stefan Orlikowski pom. leśny w leśnictwie Bachorze jest uprawniony do przeprowadzenia wszelkiej kontroli dotyczącej policji łowieckiej, oraz do ścigania przekroczeń ustawy łowieckiej na terenie powiatu chojnickiego.

— **Zatwierdzenie członków zarządu gminnego.** Na mocy ordynacji wiejskiej zatwierdzono na członków zarządu gminnego:

P. I. Osowskiego na sołtysa i p. Fr. Klamanna na II ławnika gminy Odry, p. J. Główczewskiego na sołtysa, p. M. Rzepińskiego na I. i p. J. Wirkusa na II. ławnika gminy Lipnice, p. Wł. Wróblewskiego na I. ławnika gminy Deręgowice i p. T. Dolnego na I. ławnika gminy Lubnia.

— **Mianowanie badacza mięsa** na obwód W. Chełmy. Na podstawie rozporządzenia wykonawczego do ustawy o badaniu mięsa mianowany został p. Stefan Schultka w Rolbiku aż do odwołania badaczem mięsa na obwód W. Chełmy.

Najnowsze wiadomości

(Informacje własne).

Zamordowanie księdza. W Wrocowie, pow. Krosno, dokonano morderstwa na osobie rzymsko-katolickiego księdza prałata Niewodowsk ego, liczącego około 70 lat. Powodem morderstwa jest przypuszczalnie chęć rabunku.

Zaburzenia podczas wyborów w Lipsku. W Niemczech odbywały się wczoraj w niedzielę wybory do rad miejskich. Ogólny wynik jeszcze do tej chwili nie znany. Podczas wyborów przyszło w Lipsku do starcia między policją a komunistami. 2 policjanci zostali obici kijami Przyaresztowano 3 osoby.

Zaburzenia w Hrabstwie Cork i Tipperary. Jak donoszą z Londynu, w Corku napadnięty został posterunek policyjny przez uzbrojonych mężczyzn. Dyżurny sierżant policyjny został zastrzelony. Podobne zajścia zdarzyły się też w innych niektórych miejscowościach hrabstwie Cork, przyczem zniszczone zostały meble i skradzione liczne ważne dokumenty w Tipperary zraniony został pewien wachmistrz policyjny.

Sprawa Garibaldiego Macii. Jak donoszą z Paryża, obrońcy Garibaldiego i Macii prosili ministra sprawiedliwości, aby ich traktowano jako więźniów politycznych, a nie odosobniono. Władze dążą do wyśledzenia pochodzenia broni i materjałów wybuchowych jakie znaleziono w Perpignan. 27 powstańców zostało przytransportowanych do Paryża, 82 ma być wydalonych.

Napad faszystów we Francji. Po ostrej wymianie zdań pomiędzy „Action Francaise" organem monarchistów a faszystowskiem pismem „Nouwean Siecle" wtargnęło wczoraj 10 faszystów do redakcji „Action Francaise" obrzuciło redaktorów, w tem Leon Danieta, kałamarzami i klejem, zniszczyli urządzenie redakcyjne i przecięło połączenie telefoniczne. Przyszło do strzelaniny podczas której dwóch faszystów zostało ciężko rannych.

Wybory do rad gminnych na Górnym Śląsku wypadły podobno wskutek rozbicia się tut. polskich i ostatnio wytworzonych stosunków w Polsce, bardzo korzystnie dla Niemców. Dokładny wynik jeszcze nie jest wiadomy. Przypuszczają jednak, że około połowa głosów przypadnie Niemcom. — Ot następstwa przewrotu majowego.

Niemcy ustępują. Jak donoszą z Paryża, Niemcy mają zadość uczynić żądaniom wsprawie rozbrojenia. Chodzi głównie o fortecę w Królewcu i zużycie związków bojowych Wskutek tego będzie mogła Rada ambasadorów, zlecić kontrolę Lidze Narodów na posiedzeniu ligi 6 grudnia. Szczegóły ma omówić Briand ze Stresemannem, którzy bawią w Genewie.

12 osób rannych zostało w Lapodnaja Dwina pod Rigą, wskutek wykolejenia się pociągu, spowodowanego przez zamach.

Rewolucja w Meksyku. Jak donoszą z El Paso Mimo stanowczych zaprzeczeń rządowych twierdzą w El Juares, że na północnem pograniczu Meksyku w Chichnachua, wybuchły rewolucyjne zamierzki. Jako przywódca występuje generał Nikolas Fernanda, dawniejszy towarzysz sławnego generała Villi.

Bolszewicki komisarz Czyczeryn, który miał się udać do Francji na kurację, przybędzie w końcu listopada do Niemiec na kurację i odwiedzi też Berlin, gdzie odbędzie liczne konferencje.

12 osób zabitych zostało pod Panereggio we Włoszech wskutek wybuchu granatu. Mianowicie obok baraku, w którym mieszkało 14 robotników leśnych wybuchł granat, pozostały tam z czasów wojny, który zniszczył cały barak.

W podejrzeniu otrucia szwagra i męża przed sześciu laty przyaresztowano w Lippehne w Brandenburgji rzeźniczkę Huhlmeister.

Starcia katolików z komunistami zdarzyły się w w Montpillier we Francji z okazji katolickiego zebrania przeciw któremu demonstrowali. 10 osób zostało aresztowanych.

Napad na pociągi w Berlinie. Ubiegłej nocy zostały trzy pociągi wschodnie w Berlinie obrzucone gradem kamieni, wskutek czego wytłuczone zostały liczne szyby a hamulczy pociągu towarowego stracił przytomność. Napadu dokonała banda wyrostków, który także w okolicy wyrządziła liczne szkody.

Z Pomorza.

Mielno, pow. chojnicki. (Nowe kółko śpiewackie). Za staraniem naszego nauczyciela p. Kuhna zorganizowało się tu kółko śpiewackie „Echo". Do zarządu weszli pp. Józef Tybora jako prezes, Ginterówna M. wiceprez., nauczyciel Kuhn dyrygent, Marjanna Wnuk Lipinska sekretarka i Anna Kiedrowska jako skarbniczka. Członków zapisało się z góry 40 osób. Nowemu Kółku „Szczęść Boże"!

Mosczenica. (Wygaśnięcie pryszczycy). Wobec wygaśnięcia zarazy pryszczycy u bydła racicowego p. Kowalskiego w Moszczenicy zostało rozporządzenie weterynaryjno policyjne z dnia 8. września 1926 r. zniesione.

Kamień. (N. N.) (Z targu). Na ostatnim targu tygodniowym płacono następujące ceny za nabiał: 1 funt masła zł 2.40, 1 mendel jaj zł 3.30.

— (Jarmark). Dnia 18 listopada br. odbędzie się w tutejszym mieście jarmark na bydło i konie.

Obodowo. (N. N.) (Zatwierdzenie wyborców). P. Główczewski Teodor został zatwierdzony jako sołtys, p. Kujatha Paweł jako I ławnik, p. Kałaciński Leon jako II ławnik na naszą gminę

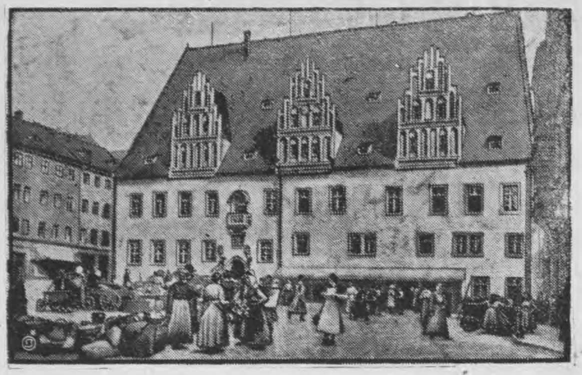
Sitno. (N. N) (Mianowanie poborcy). P. Emil Melchert został mianowany komisarycznym poborcą podatków na gminę Sitno.

Osie. (Dla biednych.) Dnia 7 bm. odbyła się wenta na rzecz tutejszego zakładu św. Józefa na pięknie w zieleń przystrojonej sali p. Smeji. Program był dosyć urozmaicony deklamacją, poczem odbył się koncert. kierowany przez leśniczego p. Englera z Nowej Rzeki, znanego pianisty i skrzypka. W międzyczasie dziewczynki w ubraniach krakowskich odegrały na scenie tańce krakowskie, które się ogólnie podobały a potem taniec wschodni z towarzyszeniem fortepianu p Englerowej z Nowej Rzeki. Monolog wygłoszony przez p. Majera z biura Nadleśnictwa wywołał salwy śmiechu. Po koncercie odbyła się zabawa taneczna. Wenta przypuszczalnie przyniosła dobry zbiór.

Duża Cerkwica. (N. N.) (Mianowania i zatwierdzenia). P. Pawczyński Józef został zatwierdzony jako sołtys na tutejszy obwód, p. Splonskowski F. jako II. ławnik, p. Tarlach P. został mianowany komisarycznym ławnikiem.

Sucha. (t) (Napr. most.) Na drodze Sucha —Koronowo tuż za wioską Sucha pobudowano nowy most, który już oddano do użytku publicznego.

Sępólno. (Stow. Młodzieży. Kat.) Na ostatniem zebraniu St. Mł. Kat. zgłosiło się około 60 członków czynnych. W skład zarządu weszli jako: Patron ks. wikary Dąbrowski, prezes druh Kullek, sekretarz druh Wirkus, skarbn. dr. Wajerczyk, bibljotekarz dr. Kozłowski, gospodarz dr. Malczewski, zast. sekr. dr. Mulcan. Koło Stow. Młodz. utworzyło się za staraniem ks. Patrona Dąbrowskiego. Zebrania odbywały się co miesiąc, a obecnie co 2 tyg. W ciągu roku odbyły sie 2 przedstawienia cały zysk oddano na rozbudowę kościoła parafjalnego. Wycieczek Tow. odbyło się 5 i to do pobliskich wiosek. Na zjazd delegatów do Grudziądza w dniu 31. maja, tow. wysłało 10 członków. Na I. zjazd powiatowy w Więcborku dnia 5. 9. br. stawiło się całe Tow. z ks. Patronem na czele. Z okazji przy-

1000-lecie porcelany.

Słynne miasto porcelanowe, Miśnia, obchodzi w bieżącym roku 1000-lecie istnienia.

Zdjęcie nasze przedstawia stary ratusz w Meissen.

jazdu Generalnego Sekr. ks prof. Żyndy na zjazd do Więcborka, odbyła się wizytacja Tow. w Sępólnie. Zorganizowano również orkiestrę dętą, która zamierza wystąpić po raz pierwszy w Swięto Młodzieży. Wszyscy członkowie tow. znajdują miłą rozrywkę w „Ognisku" ubikacji użyczył nam Wydział Powiatowy w Sępólnie. Zyczeniem zarządu jest, ażeby cała młodzież parafji naszej stanęła w szeregi tow. Młodz. Kat „Gotów" Bronisław Kozłowski.

Terespole. (t) (Przegląd ogierów) We wtorek 16 bm. odbędzie się o godz. 9 przed poł. przegląd ogierów. Przeglądowi podlegają wszelkie ogiery z roku 1924 i zwyż.

Kościerzyna. (Smutny koniec siłacza). Znany siłacz Rozkwas bawił kilka dni temu w naszym mieście. Podczas jednego z występów poddał się Rozkwas próbie t. zw. samochodowej, przyczem kierowca tak nieszczęśliwie pokierował samochodem, że prawe koło przednie pojazdu przejechało Rozkwasowi przez gardło tak, że wkrótce wyzionął ducha.

Dąbrowa. (t) (Sprzedaż drzewa.) Nadl. Państw. Dąbrowa sprzeda w dniu 16 b. m. drogą submisji drewno kopalniane z roku gosp. 25/26.

Jędrzejewo. (t). (Nowy skład kolon.) Jedyną oberżę w wiosce naszej nabył p. A. Piotrowski otworzywszy skład towarów kolonjalnych.

Polskie Łąkie. (Licencję stadnika) Stadnik p. Jana Kobusa tut obywatela i posiedziciela został w tych dniach przez komisję licencjowany.

Karsin. (Pryszczyca). W miejscowości naszej stwierdzono pryszczycę, wobec czego cały obszar wójtostwa podlega obserwacji. Wyprowadzenie zwierząt racicowych (bydło, świnie, owce i kozy) dozwolone jest jedynie za pozwoleniem władzy policyjnej i pow. lekarza wet.

Ostaszewo, pod Toruniem. (Nawet biednego robotnika okradają.) Robotnikowi rolnemu A. Jankowskiemu skradziono onegdaj czarnopstrokatą krowę wartości 600 zł. Do tej pory złodziei nie wykryto.

Poszkodowany Jankowski jest ojcem licznej rodziny, to też temwięcej należy starań dołożyć, aby odzyskał krowe, jedno z głównych źródeł utrzymania rodziny.

Toruń. (Mianowanie.) Nadleśniczym w tut. dyr. lasów państwowych mianowany został inż. Ilmurzyński dotychczasowy asesor leśnictwa w Grodzisku; asesorem leśnictwa w Toruniu zaś inż. Wacław Tomaszewski.

— (Przeniesienia.) Komendant Policji Okręgowej na Pomorze p Wróblewski przeniesiony ma być niebawem, jak donosi „Dz. Bydg" w stan spoczynku.

Ruch w Towarzystwach.

Związek Urzędników kolejowych. Zebranie miesięczne odbędzie się w wtorek dnia 16 bm. o godz. 19 w lokalu p. Jaźdźewskiego. Na porządku dziennym sprawy własnej bibljoteki, pomoc dentystyczna, komunikaty Zarządu Okręgowego etc. O liczny udział członków i sympatyków prosi Zarząd.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor odpowiedzialny: Paweł Kaszubowski.
Drukiem i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego." w Chojnicach.